

DESBERDINTASUNAK

baztertuz

GARAPENA

lortu

ANIMATZAILEaren Gida
Lehen Hezkuntza
5-6

Aurkibidea

 Aurkezpena	3
 Zure informaziorako	5-7
 Proiektu Solidarioa	8-9
 1. Jarduera: Desberdintasunen bila	10-11
 1. Jarduera (Ikaslearen fitxa)	12
 2. Jarduera: Zergatiak bereizten	13-14
 2. Jarduera (Ikaslearen fitxa)	15
 3. Jarduera: Premia bati erantzunez	16-17
 3. Jarduera (Ikaslearen fitxa)	18-19
 4. Jarduera: Barrualdera bidaiatuz	20-21
 Otoitza egiteko	22
 Eranskinak	23

Aurkezpena

PROCLADE Garapenerako Promozio Klaretiarretik gonbidatu nahi zaitugu **"Desberdintasunak baztertuz garapena lortu"** izeneko kanpaina parte hartzera Animatzaile gisa.

Kanpaina honen bitartez **Hegoaldeko Herrietako emakumezkoek** bizi duten errealitatea ezagutu eta haiek pairatzen duten bidegabekeriaren ondorioak aztertu nahi dugu, bai eta haur eta gazteak gizonezkoen eta emakumezkoen baldintza berdinetan parte hartu eta erabakitze aukera ematen dizkien gizarte bat eratzeke ekimenetan inplikatu ere.

Beti bezala, Hegoaldean lanean ari diren pertsonak izango ditugu lekuko gisa, eta egoera txarrean dauden herrienganako dugun elkartasuna zehaztuko dugu, proiektu honekiko konpromisoa bultzatuz: **FAMILIA BAT BAKEAN (San Pedro Sula, Honduras)**.

Eskuartean duzun gida honek kanpaina hau bultzatzeko lan proposamen bat izan nahi du, hau da, Lehen Hezkuntzako 5. eta 6. mailetakako ikasleekin erabiltzeko proposatzen dizugun material bat. Adin horretako ikasleekin lantzeko aukeratu dugun gaia **EMAKUMEA ETA OSAUNA** errealitatea da. Ea baliagarri zaizun!.

Eskerrik asko zure elkartasunagatik eta misiolari lanagatik.

PROCLADE

Hezkuntza eta Sentsibilizazio Arloa

Zure informaziorako

Munduko lurralde baten ere ez dituzte gizonezkoek eta emakumezkoek praktikan eskubide berberak, ez legearen aurrean, ez gizartean ez eta ekonomia alorrean ere. Hortxe ikusten da **genero-desberdintasuna oraindik konpondu gabeko arazo bat dela**. Munduko pobreen artean %60-70 emakumeak dira. Eta hona hemen beste datu esanguratsu bat: oro har, jabetza %1a baino ez dago emakumezkoen eskutan.

Gizonezkoen eta emakumezkoen arteko desberdintasuna handiagoa da pobrezia handiagoa dagoen lekuetan. Baliabideak urriagoak direnean eta oinarriko zerbitzuak eskuratzeko zailtasunak daudenean, orduan emakumeak dira bitarteko eza era gogorrean pairatzen dutenak. **Genero-desberdintasunek pobrezia larriagotu egite dute**, amaiera gabeko gorpila edo gorpil zoro bat eratuz, eta gorpil hori hautsi beharra dago. Pobrezian bizi diren emakumeei sarritan ukatzen zaie maileguak, lurrak eta herentziak moduko bitarteko kritikoak eskuratzeko eskubidea. Munduko jabetza (lurrak, etxeak, bankuko kontuak, etab.) %1a baino ez dago emakumezkoen eskutan.

Emakumeen lana ez da aintzat hartzen ez eta saritzen ere. Emakumeen zaintza medikua eta elikadura ez dira lehentasuntzat hartzen, emakumeek ez daukate ez heziketa jasotzeko ez laguntza zerbitzuez baliatzeko aukera, eta ia ez dute parterik hartzen erabakiak hartzerakoan, ez etxean ez komunitatean.

Heziketaren alorrean ere desberdintasun nabarmenak ikusten dira: eskolara ez doazen 113 milioi haurretik bi heren neskatilak dira. Era berean, hiru heldu alfabetatugabeen artean bi emakumezkoak dira eta, aurreikusten denez, datozen 20 urtetan proportzioa ez da asko gutxituko. Nabarmenezkoa da baita ere zein gutxi agertzen diren emakumeak testuliburuetan eta nola ikusten diren gizonezkoen eta emakumezkoen rola testuliburu horietan.

Heziketa eta arreta medikua izateko aukera duten neska eta mutilen arteko desberdintasuna larriagoa da pobreen kasuan diru-sarrera handiagoak dutenen artean baino. Desberdintasun horiek direla eta, emakumeen eta neskatilen egoera txarragoa da eta garapenean parte hartzeko eta garapenaren onuraz gozatzeko aukera txikiago dute. Emakumearen heziketa maila handitzearena ez da bakarrik justizia kontua, nekazaritzaren produkzioa handitzeko ere balio du; izan ere, Munduko Bankuaren azterlan batek dioenez, emakumeen hezkuntza mailak gora eginez gero nekazaritzaren produkzioak ere %7tik %22ra bitarteko igoera izango luke.

Heziketarekin ere emakumeen eta beraien familien egoera hobetu ahal izango litzateke: etxekoen osasuna eta elikadura hobetzea, haurren gaixotze eta hilkortasun tasak txikiagotzea, biztanleriaren hazkundera geldiaraztea.

Eskolara doazenak orain gehiago badira ere, hezkuntzaren eraginak oraindik oso txikiak dira; izan ere, neskek eskola utzi behar izaten dute ikasketak amaitu gabe anai-arreba txikiak zaintzeko.

Lan arloan, esan dezakegu herri gehienetan emakumeek gizonek baino ordu gehiago egiten dutela lan. Oro har, aginte gutxiko postuak betetzen dituzte eta gizonek baino gutxiago kobratzen dute. Gainera, emakumeek egiten dituzten lanen bi herenak ez ditu inork ikusten, lan horiek ordaintzen ez direlako edo balio komertzialik ez dutelako. Munduan zehar dabilen diruaren %10a eta lantzen diren lursailen %1a da emakumeena.

Emakumeek gizartean duten partaidetza txikia da, eta horrelakoa da baita ere **Politikan**. Izan ere, estatu gehienetan oraindik emakume gutxi dira legebiltzarkide, eta, hori horrela, emakumeen iritziek eragin txikiago dute gobernuak gizarte osorako hartzen dituen erabakietan.

Indarkeria da emakumeek bereziki eta gehien pairatzen duten fenomeno. Gaur egun ere munduko eskualde guztietan bizi dugun errealitate tristea da indarkeria eta era askotara agertzen zaigu: etxean gertatzen den genero-indarkeria, sexu esplotazioa, bortxaketak, hilketak, haur-hilketak, organo genitalen mozketak... Nazio Batuen Erakundeak dioenez, hiru emakume edo nesken artean bik kolpeak eta sexu abusuak jasan dituzte beraien bizitzan zehar.

Urtean gutxi gorabehera 2 milioi neskatori kentzen dizkiete beren organo genitalak. Djiboutin eta Somalian nesken %98 dira mutilatuak. Bat bateko izuaz eta minaz gain, mutilazioak odol galera luzeak, infekzioak, antzutasuna eta heriotza eragiten dizkie. Ez dago erlijio bat ere inor mutilazioa jasatera behartzen duena. Tradizioa da, birjintasunari eusteko, ezkondu ahal izateko eta sexualitatea kontrolatzeko.

Indarkeria ez da emakumeen osotasun fisikoarentzat dagoen mehatxu bakarria, **osasun arazo** askok ere emakumearen kalterako dira. Esaterako: nesken elikadura mutilena baino pobrea goa da nutrienteei dagokienez, eta horrek, epe laburrera eta luzera, hainbat gaixotasun ekartzen dizkie. Era berean, emakume askok arazoak izaten dituzte haurdunaldian edo erditzean, eta horren ondorioz gaixotasun larriak izaten dituzte, hiltzerainokoak ere.

1975az geroztik Munduko 4 Konferentzia egin dira Emakumearen errealitateaz hitz egiteko. Konferentzia horien ondorioz, hona hemen 2015 urteari begira proposatutako jomugetako batzuk:

- Lehen hezkuntza unibertsala eskaintzea herri guztietan.
- Haurren hilkortasun tasa txikiagotzea, hau da bizirik jaiotzen diren 1000 haur bakoitzeko 35 baino gutxiago izatea hiltzen direnak. 5 urte baino gutxiagoko haurren hilkortasun tasaren kasuan, berriz, adin horretako 1000 haur bakoitzeko 45 baino gutxiago izatea hiltzen direnak.
- Ugaltze prozesuan osasun laguntza eskaintzea lehen mailako osasun arretarako sistemaren bidez.
- Neskek eta mutilek heziketa maila berdina izatea.
- Amen hilkortasun tasa %50 txikiago izatea.

Milurtekoaren Garapen Helburuek ere emakumeen errealitatea izan dute kontuan eta beren jomuga batzuen gai nagusitzat hartu dute.

Proiektu Solidarioa

HONDURAS

- Honduras Ertamerikako herria da eta 6.900.000 biztanle inguru ditu. Biztanleen erdia 1000 biztanleko herrixketan bizi da.
- Ertamerikako herri handienetako bigarrena da eta eskualdeko menditsuena.
- 1998an Honduras herria Mitch urakanaren biktima izan zen. Fenomeno horrek bost biztanletik lau kalteu zituen eta herria suntsituta utzi zuen.
- Gehienak herrixketan bizi dira eta nekazaritzan eta abeltzaintzan aritzen dira. Pertsona horiek dira alfabetatze mailarik baxuena eta zerbitzu publikoez (zaintza medikua, edateko ura, argia...) baliatzeko aukera txikiena daukatenak. Artoa eta babarrunak (*frijol*) dira bere elikagai nagusiak.
- Azken urteetan, krisi ekonomikoa dela eta, langabeziak gora egin du eta hiritarren segurtasun eza handitu egin da. Horrez gain jendea Estatu Batuetara emigratzen hasia da.

Kezkatzeko moduko datuak

- ⚔ Hondurasen emakumea da bere etxea administratzen duena, eta bera da seme-alabaz elikatzeaz arduratzen dena.
- ⚔ Emakumeen eta gizonen soldaten arteko aldea ikaragarria da; batz besterik, gizonezkoen soldatak emakumeen halako bi eta erdi dira.
- ⚔ Herrialdearen iparraldean, emakume asko "maquiletan" (ehundegiak) ari dira lanean. Lan horretan ari diren amen %79 ama ezkongabeak dira.
- ⚔ IHESa emakumeengan gizonezkoengan baino azkarrago hedatzen ari da.
- ⚔ Egunero-egunero 50 abortu izaten dira.
- ⚔ 15 eta 19 urte bitarteko lau emakumezkoen artean batek badu seme edo alaba bat.
- ⚔ Honduraseko emakumezkoen %75ak indarkeria fisikoa nozitu du noizbait bere bizitzan.

SAN PEDRO SULAKO CARITAS

HONDURAS

San Pedro Sulako Elizbarrutiaren Cáritas HONDURASEKO NAZIOARTEKO CÁRITASen egitura zati bat da, eta, era berean, NAZIOARTEKO CÁRITASen zatia. Honduraseko Cáritas erakundeak 8 ordezkaritza ditu herrian, eta horietako bat San Pedro Sulako Diozesa dugu, Angel Garachana monsinore misiolari klaretiarra da elizbarruti horretako burua.

Honduraseko Cáritas 1967az geroztik ari da lanean eta bere jarduera esparruak honakoak dira: Nekazaritza eta Ingurumena; Emakumea eta Familia; Osasuna, etxebizitza eta Gizarte Ekintza Kristaua (pobreak, baztertuak eta ez onartuak)

2000. urteaz geroztik Cáritas, berak egiten duen lan soziala osatzeko, Elizaren doktrina sozialaren gaineko prestakuntza eskaintzen ari da.

PROIEKTUA FAMILIA BAT BAKEAN

Babes Etxea San Pedro Sulako Cáritasek etxean indarkeria fisikoa zein morala jasan eta arrisku egoeran dauden emakumeei eskaintzen dien zerbitzu bat da. Babes Etxe honetan jana eta ostatu ematen zaizkie, bai eta laguntza psikologiko, sozial eta juridikoa ere.

Babes Etxe honen helburuak honakoak dira:

- Etxean indarkeria fisikoa jasaten duten emakumeak **denbora batez hartzea** (gehienez 7 egun). Emakume hauek beren seme-alaba txikiekin egon daitezke bertan.
- Emakumearen **autonomia pertsonala ahalbidetzea** prestakuntza egokia emanaz, hain zuzen ere jarduera ekonomiko produktibo bat martxan jarri ahal izateko beharrezko diren trebetasun sozialak eta ezagupenak eskuratzeko.
- Emakumeen eta beren seme-alaben **osasun psikologikoa hobetzea**, salaketak jartzerakoan aholkuak ematea eta salaketaren jarraipena egiten laguntzea.

Zentro honen funtzionamendurako gastuak (jana, prestakuntza materialak, ura, argia, zentroaz arduratzen den pertsonaren soldata) **9.000 eurokoak** dira urtean.

1. Jarduera **Desberdintasunen bila**

HELBURUAK

1. Emakumeek hegoaldeko herrialdeetan bizi duten egoera ezagutzea, osasunarekin zerikusia duten kontuak nabarmenduz.
2. Osasun arazo asko oinarritzko prestakuntza batekin (garbitasun-ohiturak) eta baliabide ekonomiko gutxi batzuekin konpon daitezkeela jabetu arazi neska-mutilei.

EDUKIAK

1. Emakumezkoak baztertuta bizi izan dira historian zehar. Iparraldeko herrialdeetan beren tokia aurkitzen ari dira pixkanaka, baina hegoaldeko herrialdeetan baztertuta daude oraindik.
2. Afrikan emakumezkoak gizonezkoenak direlako ustea dago. Familiak seme-alaba ugari dituzte. Horrela beren lanetan laguntzen diete eta zahartzaroan segurtasuna ematen. Ugalkortasuna dohain ona da.
3. Amerikan emakumea da familiaren oinarria. Ama ezkongabeek arazoak dituzte familia aurrera ateratzeko eta lana aurkitzeko.
4. Asian emakumea senarraren mende bizi da. Ezkontzak hitzartutakoak dira. Alaba jaiotzea zoritxarra dela uste da eta semea jaiotzea, berriz aberastasuna (heltzen denean etxean geldituko da eta ezkonsaria jasoko du).
5. Hegoaldeko emakumezkoek osasun eskasa dute, hainbat arrazoi direla eta: elikatze kaskarra, lan-erritmo gogorra, inolako zaintzarik gabeko haurdunaldi ugari (laneko erritmo bera mantentzen dute, sendagilearen kontrolik ez, mediku-arretarik gabe erditzea,...), IHESaren biktima,...

BALOREAK

1. Errealitatearen azterketa kritikoa.
2. Empatia.

LAN EGITEKO PROPOSAMENA

1. "Emakumea" bideoa ikusiko dugu neska-mutilekin. Bideoa ikusten hasi aurretik, kontinentearen arabera emakumea ikusteko dauden era desberdinetan arreta jartzeko esan zaie. Lan-koadernoko taulan oharrak idatzi ditzakete bitartean.
2. Bideoari buruzko elkarrizketa dugu: nola bizi izan da beti emakumezkoa? Ba al da desberdintasunik iparraldeko eta hegoaldeko emakumeen artean? Zein? Zergatik dute seme-alaba asko Afrika-ko emakumeek? Seme-alaba asko izatea ona dela uste dute, ala txarra? Nolakoa da Ameriketako emakumeen errealitatea? Zein arazo dute? Nola egiten dira ezkontzak Asian? Nola bizi dute neskato baten jaiotza? Eta mutiko batena? Zer egiten dute emakumezko alargunekin?
3. "Azken orduko albisteak" artikulua irakurriko dugu. Neska-mutilekin hitz egingo dugu: Zergatik hiltzen da Afrikan hainbeste emakume erditzerakoan? Ba al dute irtenbiderik arazo horiek? Zein? Oso garestiak al dira?
4. Ondorioak aterako ditugu.

Ikaslearen fitxa

1. Jarduera **Desberdintasunen bila**

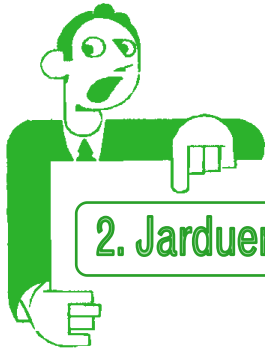
IDATZI TAULAN, NOLA BIZI DIREN
AFRIKA, AMERIKA ETA ASIAKO EMAKUMEAK

AFRIKA	AMERIKA	ASIA

Afrikan 600.000 bat emakume hiltzen da urtero erditzerakoan, Europan, berriz, 12.000. Hildakoen kopurua erdira murriztu liteke erditzean laguntzen dutenek eskuak garbituko balituzte, besterik gabe; higieneturri hau ez hartzeko arrazoiak hauek dira: urarekin dagoen arazoa, kultura falta eta kontinenteak bizi duen muturreko txirotasun egoera.

Erditzerakoan hiltzen diren emakumeak Europan hilgarriak ez diren infekzioak dituztelako, elikatu gabe daudelako, defentsa gutxi dutelako eta oso ahulduta dauzkaten beste gaixotasunak dituztelako hiltzen dira.

2. Jarduera: **Zergatiak bereizten**

HELBURUAK

1. Hegoaldeko emakumeek jasaten dituzten hainbat osasun-arazo ezagutu eta hauen zergatiak aztertzea.
2. Zenbait gaixotasunek hegoaldeko emakumeentzat dituzten ondorioak aztertzea.
3. Hegoaldeko herrialdeetako emakumezkoen osasun-arazoei irtenbidea emateko hainbat konponbide mahaigaineratu.

EDUKIAK

1. Hegoaldeko emakumeen gaixotasunek hainbat jatorrik eragindakoak dira: txirotasuna (oinarrizko saneamendurik eza, osasun-zentrorik eza, sendagaiarik eza), prestakuntza eskasa (higiene-ohiturarik eza, prebentziorik eza) kultura ohiturak (klitoria erauzteak).
2. Gaixotasunak jasateaz gain, emakumezkoek gaixorik dauden familiaratekoak zaindu behar dituzte. Hau dela eta emakumezkoek etxean egin beharreko lanak gehitu egiten dira eta etxetik kanpora egiten duten prestakuntza eta lana, berriz, mugatu. Horrela hazten da emakumezkoen txirotasuna: emakumeek ez dute gizarte, ekonomi eta politika bizitzan parte hartzen.
3. Osasun arazo hauei aurrea hartzeko beharrezkoa da: prestakuntza-hezkuntza bermatzea, familiako betebeharrak betetzeko orduan generoen arteko berdintasuna, oinarrizko saneamenduan eta osasun-azpiegituretan gehiago inbertitu, sendagaiak eskuratzea erraztu,...
4. Hegoaldeko emakumeen osasun-arazoei erantzuna emateko beharrezkoa da iparraren eta hegoaren arteko topaketa.

BALOREAK

1. Azterketa kritikoa.
2. Empatia.
3. Giza Eskubideen aldeko lana.

LAN EGITEKO PROPOSAMENA

1. Neska-mutilekin hitz egingo dugu: zergatik sortzen dira gaixotasunak? Gaixotasunen bati mesede egiten al diogu? Zeini? Nola?
2. Neska-mutilei lan-koadernoko bi artikuluko irakurriko dizkiegu: Osasuna eta kultura – Gaixotasunak eta erizainak. Beharbada ezagutzen ez dituzten hitzak azaldu: ablazioa nahiz erazketa, klitoria, kastitatea, esterilizatzea,...
3. Elkarrizketak: lehenengo artikuluan, zerk eragiten du gaixotasuna? Zergatik? Bidezkoa al da neskatoei egiten zaien praktika hau?
4. Bigarren artikuluan, nola eragiten die HIESak emakumeen bizitzari? Zergatik dio *emakumezkoen txirotasuna goraka doala*? Zein irtenbide dakusagu emakumeekiko bidegabekeriazkoa den egoera hau konpontzeko? Gutako norbait horrelako egoera batean egongo balitz, zer nahi izango genuke besteek gugatik egitea?
5. Ondorioak.

Ikaslearen fitxa

2. Jarduera: **Zergatiak bereizten**

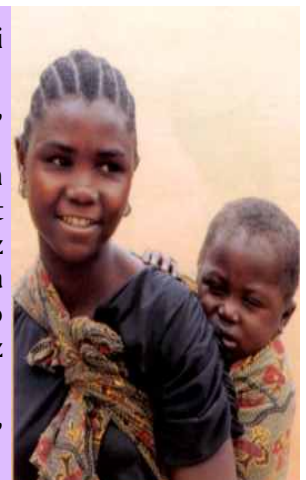
Osasuna eta kultura

Urtean Saharaz hegoaldeko Afrikako eta Ekialde Ertaineko hiru milioi neska erazten zaie klitoria urtero.

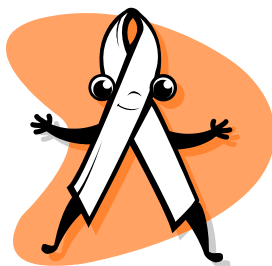
Mozketa hau egitearen aldekoek zera esaten dute: nesken edertasuna, ohorea, gizarte maila eta kastitatea azpimarratzen duela erazketa honek.

Lau eta hamar urte bitarteko neskei egin ohi zaie. Hainbat lekutan ablazioa egiten zaie adina gero eta txikiagoa da, helduagoak diren neskek informazio pixka bat badute erazketa egiteari uko egin ez diezaioten. Ohikoa emagin batek nahiz esperientzia duen herriko andre zahar batek egitea da, inolako medikuntza prestakuntzarik gabeko batek edozelan ere; ebaketa higie-ne baldintza oso eskasetan egiten da eta esterilizatu gabeko labaina, beira hautsi bat nahiz zorrozitutako harri bat erabiltzen dute, anestesiarik gabe.

Mingarria izateaz gain odoljarioak, infekzioak, antzutasuna eta, hainbatetan, nesken heriotza eragin ditzake.

Gaixoak eta erizainak

HIESa duten gaixoen erdiak emakumeak dira eta hauetako gehienak (%95) hegoaldeko herrialdeetan bizi dira.

Gaixo egoteaz gain HIESa duten familiarakoak zaindu egin behar izaten du emakume askok. HIESak jotako gaixoak zaindu behar hau dela eta emakumezkoen lan-karga handitu egin da (janaria prestatzea, garbitzea, ur bila joatea, nekazaritza lanak). Lan gehiago izatean ikasteko eta etxetik kanpora lan egiteko ahalmena murriztu egiten da, eta emakumezkoen txirotasuna handitu.

HIESaren tratamenduan mediku-laguntzaren %90 etxean bertan egiten da. Etxeko gaixoak (baita umezurtzak eta gaixoak erasandako beste familiarakoak ere) zaindu, elikadura eta sendagaiak ziurtatu eta semeen eskola ordaindu behar diren kezka lan fisikoari gehitzen zaionean, emakumeek ez dute beren osasuna eta ongizatea zaintzen.

3. Jarduera: **Premia bati erantzunez**

HELBURUAK

1. Cortés eta Atlántida departamentuetako (Honduras) emakumeek sufritzen dituzten arazoak ezagutu.
2. FAMILIA BAT BAKEAN izeneko proiektua ezagutu eta proiektuarekin konpromiso bat hartu Honduraseko emakumeek genero-indarkeria gehiago paira ez dezaten.

EDUKIAK

1. Honduras Ertamerikako herri bat da eta pobreak jota dago, batez ere, Mitch hurakanaren ondoren, lau biztanletik bostek haren eraginak bizi zituzten eta.
2. Hondurasen emakumeek ez dituzte Iparraldeko emakumeen aukera berdinak (hezkuntza, osasuna, lana...)
3. Hondurasen modu berezi batean bizi da genero-indarkeriaren arazoa. Genero-indarkeria kasu asko daude baina gehienak ez dira salatzen. Beldurragatik eta emakumea diru aldetik senarraren menpe dagoelako gertatzen da hori nagusiki.
4. San Pedro Sulako Cáritas proiektu bat martxan jartzen ari da indarkeria jasaten duten emakumeak hartu eta ekonomikoki independente izan ahal izateko behar duten lege aholkularitza eta prestakuntza egokia eskaintzeko.
5. Caritasek 1967 urtetik Hondurasen lan egiten du eta ordezkari bat San Pedro Sulan dute.

BALOREAK

1. Errealitatea ezagutzea.
2. Enpatia (bestearen lekuan jartzen jakitea).
3. Gehien sufritzen duten pertsonekin solidario izatea.

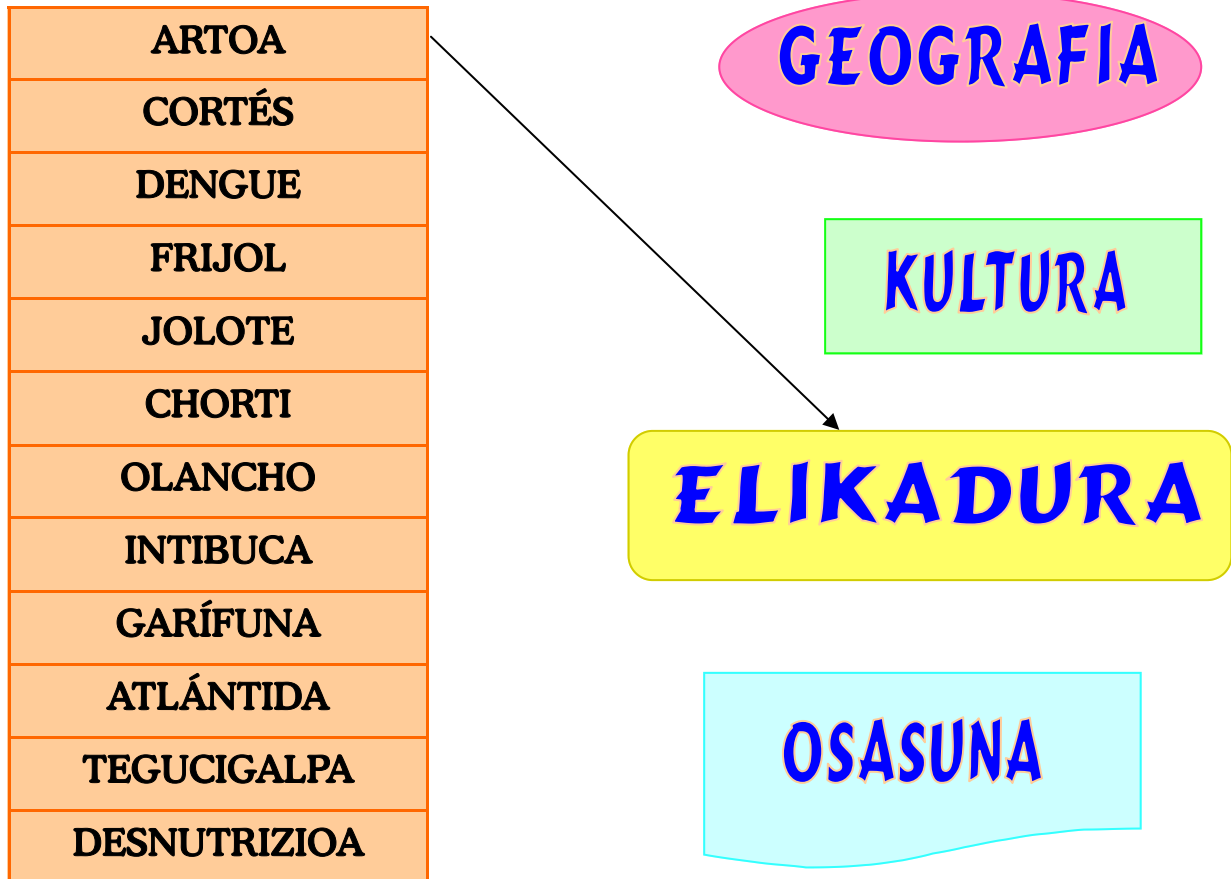
LAN EGITEKO PROPOSAMENA

1. Neska-mutilei HONDURAS ezagutaraziko diegu, munduko mapa baten laguntzaz: kokapen geografikoa, biztanleria, kultura, ekoizpena,... Eman diegun informazioa osatzeko eskatuko diegu, entziklopedietan nahiz Interneten informazio gehiago bilatuz.
2. Hondurasekin zerikusia duten hainbat hitzekin (geografia, kultura, elikadura, osasuna) lan-koadernoko HITZ GURUTZATUAK osatzeko eskatuko diegu neska-mutilei. HITZ GURUTZATUAK amaitu ondoren hitzak dagokion esanahiarekin lotuko dituzte gezien bidez.
3. Topaketa misiolariarekin. Lagun honek San Pedro Sulako emakumeek bizi duten egoeraren eta FAMILIA BAT BAKEAN proiektuaren berri emango digu. Aurkezpena amaitzean neska-mutilek misiolariari galderan egin ahal izango dizkiote.
4. Proiektu hau aurrera daraman elkarteari buruz, CARITAS-i buruz, hitz egingo dugu neska-mutilekin. Zer dakigu erakunde honi buruz? Bada gure ingurune hurbilean (auzoan, parrokian) elkarre hain? Zer egiten du? Beharrezkoa al da bere lana?
5. Beren parrokiako Caritas taldera binaka nahiz hirunaka hurbiltzeko eskatuko diegu neska-mutilei, bertan nork lan egiten duen, zer egiten duten, nori laguntzen dioten, jendea laguntzeko dirua nondik lortzen duten,... ezagutzera. Lan-koadernoan jasoko dute informazioa. Egindako lana elkarri jakinaraziko diogu.
6. Aurkeztutako proiektuari buruz hitz egingo dugu: Nola baloratzen dugu? Beharrezkoa al da horrelako proiektu bat? Zergatik? Prest al gaude laguntzeko? Zer egin dezakegu?

HIZTEGIA EDO INTERNETEN LAGUNTZAZ, LOTU GEZIEN BIDEZ, HITZ BAKOITZA DAGOKION ARLOAREKIN

HURBIL ZAITEZ ZURE AUZOKO CARITASek DUEN BULEGORA ETA INFORMA ZAITEZ: ZEINTZUK DIRA, ZER EGITEN DUTE, ZERGATIK, NONDIK LORTZEN DUTE DIRUA,...

4. Jarduera: **Barrualdera bidaiatuz**

HELBURUAK

1. Kanpaina honetan ikasitakoa eta bizi izandakoa fedearen ikuspuntutik ospatu.
2. Munduan gehien sufritzen dutenen alde otoitz egin, Hondurasko emakumeen alde bereziki. Bure buruen alde otoitz egin, solidarioak izan gaitzen eta FAMILIA BAT BAKEAN proiektuan elkarlanean aritzeko gauza izan gaitzen.
3. Txiroenen alde lanean ari direnengatik eskerrak eman Jainkoari.

EDUKIAK

1. Jesusek maiz hitz egiten zien bere dizipuluei Jainkoaren erregetzari buruz: Jainkoak mundu honetarako duen ametsari buruz, Jainkoaren nahiaren arabera gizabanakoak bizi beharko genukeen erari buruz.
2. Jesusek Jainkoaren erregetza altxor bat dela esan digu. Topatzen duen orok dena saltzen du hura lortzeko, inork ere ezin duelako hoberik ezer ere izan.
3. Kanpaina honetan Jesusek altxor bat erakutsi digu: sufritzen dutenei lagundu ahal izatea pixka bat hobeto bizi daitezen.
4. Partekatzea norberak daukan zerbaite ematea da (litxarrerietarako edo jostailuetarako dirua, ...). Zerbaite partekatzen dugunean "zerbaite galtzen dugu" garrantzitsua, handia dela uste dugun zerbaite irabazteko.
5. Partekatzen dugunean Jainkoak amesten duen mundua eraikitzen laguntzen diogu Jesusi, Jainkoaren erregetza egiten dugu.
6. FAMILIA BAT BAKEAN proiektuan parte hartzea Jainkoari bere erregetza gauzatzen laguntzea da.

BALOREAK

1. Isiltasuna.
2. Elkarbanatzea.
3. Entzutea.

LAN EGITEKO PROPOSAMENA

1. Girotea. Neska-mutilen artean kanpainaren goiburuaren letrak banatuko ditugu. Desberdintasunak ezabatu behar dira garapena sortzeko. Taldeko lagun kopuruaren arabera, izango da letra bat baino gehiago duenik.
2. Motibazioa. Kanpaina solidario bat egin dugu eta kanpainak iraun duen egunetan emakumeak munduan nola bizi diren ezagutu dugu. Jarraian Jesusek berekin egotera eta Jainkoari eskerrak ematera gonbidatzen gaitu, oparitu zaigun bizitzarengatik (ez zaigu ezertxo ere falta), ezagutu ditugun gauzengatik (emakumeak munduan nola bizi diren), Hondurasko misiolariak egiten duten lanarengatik.
3. Sarrerako kantua.
4. Hitzia: Markos, 4,30-32
  - Jesusek beti hitz egiten zien dizipuluei Jainkoaren erregetzari buruz, Jainkoak gizakiarentzat amesten zuen munduari buruz.
  - Jesusek Jainkoaren erregetza mostaza-haziarekin alderatu zuen, hazi guztietan txikiena denarekin, alegia. Gero hau zuhaixka handiena bihurtzen da.
  - Jainkoak txikitik, baliogabea dirudienetik abiatuta eraikitzen du.
  - Kanpaina honetan dugun parte-hartzeak ere (hausnartutako gaia, proiektuari laguntza) oso gauza txikia dela eman dezake, munduan dagoen bidegabekeria konpontzen ez duela, hain zuzen ere. Baina bere txikian gure keinuak, beste keinu txiki batzuei gehituta, emango ditu nabariak izango diren fruituak.
  - FAMILIA BAT BAKEAN proiektuan parte hartzea Jainkoari bere erregetza gauzatzen laguntzea da.
5. Keinua: kanpainaren goiburuari buruzko puzzle bat eraikitzeko parte-hartzeko eskatuko diogu haur bakoitzari. Letrek, banaka, ez dute inolako esanahirik, baina badute zentzua ordena egokian lotuz gero. Esaldia eraikitzeko beharrezkoa da guztien parte-hartzea. Letrak jarri ahala neska-mutilak beren otoitza egitera animatuko ditugu: proiektuarekiko engaiamendua, mundu hobea nahi izatea, eskerrak ematea.
6. Gure Aita.
7. Irteerako kantua.

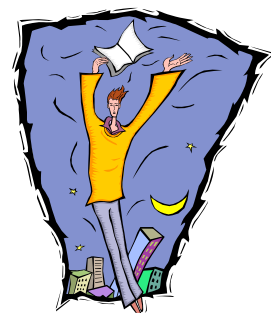

Otoitza egiteko

1

Eskerrik asko, Jainko Aita, sortu gaitzulako.
Zuk egin dituzu gizakiak, gizonak eta emakumeak.
Elkar errespetatuz eta elkar maitez bizi gaitzen nahi duzu.
Eskerrik asko bizitza eta osasuna emateagatik.
Eskerrik asko bizitzeko indarra emateagatik.
Lagun iezaguzu gure osasuna zaintzen.
Lagun iezaguzu natura zaintzen.
Lagun iezaguzu gizakion artean elkar ulertzen.

2

Jesus, emakume askok osasunik ez dutelako sufritzen dute.
Beste batzuk beren bizitza
familiako gaixoak zaintzen ematen dute bizitza.
Ezin dute ikasi, ezin dute etxetik kanpora lanik egin.
Ezin dute beren burua beren bizitza hobetzeko prestatu.
Jesus, lagun iezaguzu emakume hauekin solidarioak izaten
Herrialde hauetako agintarien alde eskatzen dizugu,
hezkuntzan diru gehiago erabil dezaten eta gutxiago gerran.

3

Jesus, zuk irakatsi diguzu maitasunaren agindua,
baina gizakiok ez diogu elkarri begirunerik erakusten:
elkar iraintzen dugu, elkar jotzen dugu.
Gizonezkoek emakumezkoak jotzen dituzte
eta beren seme-alabek negar egiten dute.
Jesus, erakuts iezaguzu elkar maitatzen,
arazoak hitz egingez, begirunez, konpontzen.

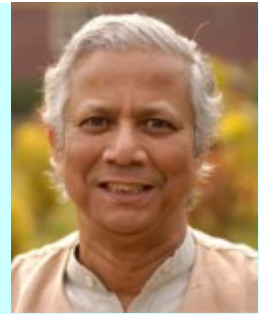
4

Maria, sufritzen dutenen ama.
Zuk ezagutzen duzu beren senarrek jotzen dituztelako
negar egiten duten emakumeen mina.
Ez dugu emakumeek gaizki pasatzen jarrai dezaten nahi.
Eman iezaguzu emakumeei laguntzeko bihotz eskuzabala.

2006KO BAKEAREN NOBEL SARIA

Muhammad Yunus, txiroei mikromaileguak ematen dizkien Grameen Bank-eko zuzendari exekutiboa, Bangladeshen, Bengalán, jaio zen. Ekonomi zientziak ikasi zituen New Delhin eta bere ikasketak Estatu Batuetan zabaldu zituen. 1972an, Bangladesh-ek independentzia lortu eta gutxira hain zuzen ere, itzuli zen bere herrialdera Chittagong-eko unibertsitateko ekonomia saila zuzentzera.

Bere herrialdean irakasten zituen teoria ekonomikoen eta errealitatearen artean dagoen aldea egiaztatu ahal izan zuen. Jobra eskualdeko (Bangladesh) nekazariekin batera biziz, Yunusek zera ulertu zuen: txirotasuna bere horretan betiketzen zela txirotak ekonomiatik kanpora uzten zituelako. Ohiko bankuek ez zieten bermerik eskaintzeko modurik ez zutenei mailegurik ematen, eta honek txirotasunaren sorgin-gurpila sortzen zuen. Jende askoren zoriona duintasunez bizitzeko aukera emango zien artisau-jarduera bati hasiera eman ahal izateko diru kopuru txiki baten baitan zegoela ikusi zuen, batzuetan dolar baten baitan.

Sorgin-gurpil hau hausteko asmoz sortu zuen Yunusek 1976an "Txiroen bankua" (Grameen Bank). Irabazi-asmorik gabeko erakundea da, ehunka mila herrikide miseriatik atera dituena. Yunus mikromaileguen iraultzaren arkitektotzat hartzen da. Bere bankuak txiroenei baino ez dizkie maileguak ematen, eta hauek bankuko akziodun bihurtzen dira. Gaur egun Bangladesh-ko 68.000 herrixketako ia 38.000tan aritzen diren 22.000 langile baino gehiago ditu banku honek; 2,3 milioi laguni ematen dizkie maileguak, eta hauetako %94 emakume txirotak dira; eta maileguak itzultzeko tasa %97koa da eta honek, Yunus-en hitzetan, zera erakusten du, "maileguk ez dutela bermerik behar itzuliak izateko" alegia.

Mailegu-hartzaile gehienak lurrik ez duten emakumeak dira, eta maileguak hartzeko bosnakako taldeak osatzen dituzte. Bi emakume txiroenak dira mailegua lehenengo hartzen dutenak, eta taldeko beste hiruek ez dute mailegurik jasotzen aurreko biak beraien maileguak ordaintzen hasi arte; horrela laguntza-presio sare bat sortzen da. Formula honek "berme solidarioa" izena du eta idatzizkoa nahiz ahozkoa izan daiteke. Batek ordaintzeari uzten badio denek galtzen dute laguntza berriak jasotzeko aukera. Batez besteko mailegua 75 dolarretakoa da eta gehienez 300 dolarretakoa.

Mikromaileguak deitutako maileguk herritar txiroenen egoera hobetzeko asmoa dute. Hauek jasotako dirua lurrak eta ganadua erosten inbertitzen dute. Txirotasunaren marra gainditzen ez duen biztanleriaren %50 txiroena da Grameen-en helburu, batez ere emakumeak, hauek baitira txirotasun-karga handiena jasaten dutenak. Bankua bezero bila joaten da eta autoenplegua sustatzen du, horretarako talde txikiak eginez. Gaur egun 52 herrialdetan daude Grameen Bank-en metodo berarekin mikromaileguak ematen dituzten erakundeak.

PROCLADE
San Francisco, 12A-3º
48003 - BILBAO
94 416 69 31
mision-bi@terra.es

Laguntzen du:

bbk